

Az a másik

Pesten van tévénk, és az éjszaka se olyan sötét. Este anyu Platónról mesél nekem, mindegy, csak jó sokáig üljön az ágyamon. Az emberek bronzból vagy ezüstből vagy aranyból vannak. A kisdobosokról nem ír Platón. A cigányokról se.

– Cigány vagyok!

– Nem, nem, te zsidó vagy, de nem látszik rajtad – puszil meg anyu, csak az a rossz, hogy kimegy. Csak akkor maradhatok fenn sokáig, ha veszekszünk.

Egy függöny választ el az anyuétól, a sötétben fekete a függöny, de én tudom, hogy zöld.

Nézem a fénycsíkokat a plafonon. Ötöt ütök az egyik felé – Óriásbácsi, ne bántsál – suttogom. Ötöt ütök a másik felé – Boszorkány néni, ne bántsál. – Eszembe jutnak a cigányok, rohantak a labdámval a vasúti töltés mellett. Ilonka foci közben nem törődött velem.

Nem tudtam belerúgni a saját labdámba, ugráltam, telement porral az orrom, prüszköltem, szédültem, koszos kardigánok, színes pulóverek száldoztak körülöttem. Sose tudtam, kikkel vagyok.

72

Szóval én zsidó vagyok. Ez nagyon magányos dolognak tűnt. Nem ismerem saját magamon kívül zsidót, nem tudtam, hogy az anyu is az.

Félek a csabai háztól, ha itt hagynak az anyuék.

Mikor sokat üt az óra, azt hiszem, már süt a nap. Kinyitom a szemem, nem látok. Sokkal sötétebb van, mint álomban. Lehet, a pokolban vagyok, mert nem kereszteltek meg az anyuék.

Reggel a konyhai tükör magába húz. Nagykám tükreiben kicsit szebb vagyok, mint a pesti tükrökben. Azon gondolkodom, hogy szebb lenne az arcom, ha fiú lennék.

Apu jobban érezte magát a börtönben, mint velem meg az anyuval.

Kenyérből bábukat gyúrtak, és sakkoztak. Cigit csináltak a dohánylevelekből, amit meg lehetett venni. Most csak titokban cigizik az anyu miatt.

Egy író a legsötétebb sarokban hátat fordított az apuékknak, és ég felé meresztett popsival olvasott, de néha megfordult, és mesélt nekik. Végtelen hosszú meséket mondott hercegnőkről és királyokról, amíg csak el nem aludtak a rabok.

Azt ígérte a bajszos, hogy a Margitszigetre megyünk. Bementem a kocsijába. A bajszos a rudas bácsi!

Nem szól egy szót sem. Kapok tőle egy rágót. Azt ígérte, hogy a Margitszigetre megyünk. Hirtelen kiabálni kezdek, az ablakot nem lehet lehúzni, dörömbölök, a mellettünk álló autóban a bácsi mereven nézi a piros lámpát. – Senki nem hallja a hisztid – mondja a bajszos. Elindulunk, egyre gyorsabban haladunk, hadonászok, az emberek csak az utat nézik. – Élve nem kerülsz ki ebből a kocsiból – szól rám a bajszos.

Átrobogunk a városon, a piros lámpáknál a szájamra tapasztja a száját. Végre megállunk. Van egy pillanatom, míg kinézhetek, a határtalan égbolt alatt szürke hulladékkupacok.

Megint csókol, harapdál, tapogat, már halálos csöndben vagyok, mindent hagyok, talpammal egyszer csak kitapintom a kilincset, kivágódik az ajtó, emberek jönnek koszos munkaruhában, és én már lélekszakadva szaladok, rohanok a szétdobált limlomok között.

Mikor nyáron kimentünk a tanyára az apuval, a kisház sötét volt, bűdös csibék sipítóztak benne, ahogy a torkukon kifért.

Kérdezek valamit aputól. – Ez bonyolult. – Mindig ezt válaszolja a kérdéseimre. Leveszi a szemüvegét, megszépül a szeme, mélybarna a tekintete, én jobban látom őt. Leszedjük a kevéske szilvát, és visszaindulunk a biciklivel. Szorosan az apu nyomában tekerek, egyszer-kétszer neki is megyek a kerekének.

Apu újságot olvas meg rádiót hallgat. Azt mondja, így is tud figyelni rám. Kérdezek valamit tőle. De nem válaszol. Megint megkérdezem, aztán inkább nem erőltetem tovább, előveszem a számtanleckémet, apu egyszer csak lehalkítja a rádiót, és azt mondja: Gyere csak. Látszik, hogy nagyon drukkol. Lehet, hogy mutatni akar valamit. Talán napfogyatkozás van. De végül csak annyit mond, hogy nem ismerte a papáját, és ez jó volt, mert felettes én nélkül sokkal szabadabb az élet. Aztán visszament az apu a rádiózúgásba az újságja mögé.

Verseket találok ki éjszaka, vicces történetek jutnak eszembe, amiken nagyokat nevetek, ha anyuék nincsenek itthon, nyüsztítve, hamiskásan megszólal a Beethoven hegedűversenye, odafönn a hatodik fekvésben, hegedülés közben megkönnyebbül a test.

A Juli még lapos, a föld alatt lakik egy dohos ágyban. Ilonkát sajnos átrakták a gyógyóba. Én is lapos vagyok, szégyellem vézna gyerektestem, a fal felé fordulva bújok ki a trikómból, még a hátammal is érzékelem a kicsi kemény kamasz melleket, ahogy rázkódnak a kacagástól.

Hímringyó – kiabál rám a Telkesi, kacag, és eltakarja magát. – Hímringyó! – visítanak a lányok.

Szelídebb gyerekek közé akartam menni. Senki nem értette, minek nekem koron alul a konzi, mikor szolmizálni se tudok rendesen, meg vibrálni se, meg spiccatózni se, meg végigreszketem a fellépéseket. De mégis felvettek.

A falakon olajfestmények. Az egyik tűzvészt ábrázol, a másik vicsorgó buldogokat, van, amelyiken Jézus mutogatja a szívét. Abban a szobában, ahol lavórban kell mosakodnom, egy falvédőről néz rám Piroska. Most indult el az erdőbe, ki tudja, mi vár rá.

Nyár van megint, anyám itt hagyott nagyinál egy könyvvel.

Sárga borítója van, rajta piros betűk. (A betűk színére nem emlékszem biztosan, lehet, hogy csak bennem váltak pirossá.) Papírkötésű könyv, lehasznált gerinccel. Egész éjjel a könyvvel bajlódom a bordó bársonyhuzatú dupla ágyban.

Az aberrációk rész fejezeteit olvasom újra és újra. Kinyílnak előttem az ajtók, sötét titkok vöröslő fényben.

Rájövök, hogy kiskoromban rajongtam anyámért, hogy undorodom a fiúktól, vonzódom a lányokhoz, mazochista vagyok, és sejteni kezdem, hogy a könyvben található összes aberráció rám illik.

Van egy lány, aki szeret. Persze nem úgy. Szeretné leutánozni, ahogy tekerem a testem hegedülés közben. Grimaszolok hegedülés közben a színpadon. Valamit el akarok mondani a hegedüléssel, szabálytalanul, bárhogyan.

Krizsi régóta gyűjti az egzotikus embereket. Állítólag van egy néger meg egy kínai barátja. És egy zsidó. Az én vagyok.

Szeretnék kettesben maradni Krizsivel, ráveszem, hogy szökjünk meg az úttörőtáborból.

Ülünk a vonaton, kék, zöld, sárga szántóföldek váltakoznak a piszkos ablak mögött. Az ablakba maszátolva Pista és Zsuzsi neve. A fűtőtest fölött szórakozottan forgatom a hideg-meleg lapocskát, nyár van, nem számít, merre áll. Kicsit unatkozunk. Hozzáragad a combunkhoz a hőségben a műanyag ülés. Még nem tudjuk, hogy a táborban páran azt suttogják rólunk, hogy buzik vagyunk.

Nem merek elaludni, nehogy Krizsivel álmodjak. Ha becsukom a szemem, látom magam előtt, a kamaszlányok bája és harciassága ott izzik mélyen ülő kék szemében.

Fények gyúlnak a plafonon. Csak egy teherautó. Még mindig éjszaka van. Téli éjszaka. Kitakaródzom, nehogy elaludjak. A hideg ébren tart. Jó lenne ezt valakivel megbeszélni. Már annyi mindent megoldottam egyedül. Nekem magamnak kell ezt megoldanom. Soha, de soha nem fogok Krizsiről álmodni. Fölrémlik felnőttkorom, ki tudja miket művelek majd, ha nagy leszek. Soha, de soha, de soha. Így legyen.

*

(Szétesem, ahogy ezt meg akarom írni. Keresek régebbi írásokat, talán előzmények kellene még... kezdem átírni, kihúzni, vakarni, kaparni, gyötörni a szöveget...

Leírom, hogy ez meg az hatott rám, ezért félek ettől meg attól, ezért sodródok ide meg oda, de ez nem egészen így van... nem tudom megmutatni senkinek ezt az írást. Ott akadtam el, hogy fogadalmat tettem. Ez atavisztikus. Az hogy egy átvirrasztott éjszakán megfogadtam, hogy soha, de soha nem térek el a normálisnak mondott szextől, akkor se, ha hánynom kell a pasiktól, akkor is kibírom. Nem tudom ezt tovább írni egyelőre, mert fölfénylenek férfiak, akiket messziről mégiscsak szerettem. Meleg van. Egyre forróbb a nyár, idebent alig elviselhető. Elakadtam a fogadalmamnál. Elakadtam. Ennyi.)

Tizenhárom lehettem, mikor anyuék kisminkeltek, hogy beengedjenek a moziba, valami olasz filmre. Volt benne szarás, baszás... láttam két férfit szeretkezni, aztán éles vágás, zúg a báméskodó tömeg, és máglyára cibálják a két férfit meztelenül, a máglyát csak gondolom, nem látom, nyilván eltakartam a szemem.

A fiúk teszik rám a megjegyzéseket, hogy deszka csaj vagyok. És ők?! Ők is laposak!

Festek egy képet a Szászról, a konzis tanáromról. Megreccsen a húr, ahogy

belecsap a vonóval, mintha a lovak közé csapna, kinyújtózik depressziójából a d-moll partita. Egy fotelben ül, bordó bársony fotelben a képen, egyre sötétebb a kép, anyunak festem a szülőjére. Mindent anyunak írok, festek, rajzolok. Az a pici kis ablak a kép jobb felső sarkában, azt már láttam valahol. A kép elárulhat, mint egy álom. Kenem rá az egyre sötétebb színeket. Sötét tempera, még sötétebb, mélykék, bársonyos barna, fekete, már alig látszik, alig dereng valami abból, amit akartam, de mit is akartam. Kiderülhet, kiderülhet, bárkiről szól is a kép, az én vagyok, anyu nem tudhatja meg, hogy mi vagyok, sötétedjen, sötétedjen, forduljon másba, sötétebbe.

Apám szemében már nyolcéves koromban láttam megcsillanni valami fura, elfojtott vágyat. Így lecsupaszítva, érzelmek nélkül, nyomasztó volt. Később már csak feszülten figyelt.

Azért hívom Nyinek Jóskát, mert amikor először megpillantottam, pont a vécéajtót nyitottam ki az üdülőben, és mondtam a Mamut barátnőmnek, hogy nyi..., és elakadt a szavam, olyan szép volt az a fiú, és utána végig az egész nyaralás alatt, ha azt mondta Mamut vagy én, hogy nyi, már gurultunk is a röhögéstől.

Ronda a fiúk micsodája. Lehet, hogy egyszer fölnyársalnak a micsodájukkal, és meghalok. Tudom, hogy ez hülyeség. Próbálok tanulni a fiúkat. A Nyit a Krizsinek adtam, mert halálfélelmem volt, ha meg akart csókolni. Utánozni akarom a Krizsit. Órákig hallgatom, ahogy a Nyiről beszél, újra meg újra végighallgatom a randijuk részleteit, át akarom élni minden ízében, hogy mit érez a Nyi iránt.

A konziban a kóruspróbán az Ugrin egy lány fejére tette a kezét, és én megkívántam azt a barna hajú, szelíd kiscicát. Mi is a vágy, hogy keresztültör minden akadályon? Lányként jobban érzem magam, de nem hagy békén a fiú énem, ott van ő is, éjjel aludni nem enged, nappal pedig nem tudok figyelni senkire, csak erre a küzdelemre, eltompul bennem minden érzés, nem érzek már együtt senkivel, az nem megy, hogy jó ember legyek.

Dínó magához ölel, kajaszagú a pulóvere. De sosem csókolózunk. Értzi, hogy nem akarom. Azt mondja, nagyon szép vagyok, míg meg nem szólok. Nehezen beszélek mostanában. Dínó csöves gyerek, intézetis csajokkal alszik egy kupacban, néha belérúgnak, mi van, cselló, minek jöttél ide, ha alszol.

Nem vagyok féltékeny, azt csinál, amit akar. Dínó nyüsztítve elbújik az ágy alá, ha megérkezik apám. Anyu anyáskodik velem. Igen, anya kéne neki. Egyik nap halkán kicsúszik a számon, hogy különösebben nem szeretem. Mintha csak az időjárásról beszélnék. Dínó secpec elhagyott a dinnyemellű Mariannért.

A Mariann-nal nálunk randiznak. Nincs hová menniük, úgyhogy nálunk találkoznak. Itt mindenki jól érzi magát, az emberek kapnak zabkását lekvárral, jókat dumálnak, szidják az iskolát, és úgy általában mindent. A szüleim nyitott házasságban élnek. Apu nem tartja egészségesnek a féltékenységet. A barátnői a barátaink. Néha eszembe jut Dínó kajaszagú pulóvere. Egyik délután csöngetnek. Nem engedem be se a Dínót, se a Mariannt. A csönögő, ez a szűnni nem akaró elektromos berregés arra készletet, hogy zsillettet nyomjak a csuklómhoz, kiserked a vér, abbahagyom.

Biztos vannak képek a falakon. Nem látom, csak a telefonzsinórt. Csavargatom a telefonzsinórt. Az orvos figyel, várja a pillanatot, amikor megszólalok, de nem, nincs mondanivalóm, így megy ez hónapok óta. Figyel, nem adja fel. Végül mégis megkérdezi, mit csinálok egész nap, mivel töltöm az időm. Meséljem el egy napomat.

Nem értem. A konziban minden nap más. Nem válaszolok, mert nem értem a kérdést. Csavargatom a telefonzsinórt. Az orvos türelmes, azt hiszem, nagy orra van, uralkodik az arcán. Csak a fekete telefonzsinórt látom, a görbületeit, a fényét. Végül mégiscsak megszólalok: – Attól félek, hogy homoszexuális vagyok.

Nézegetem a telefonzsinórt. Az orvos sokáig csöndben van, aztán csak annyit mond: – Nem, maga biztosan nem az. Jelentőségteljesen mondja. Valamit tud, amit én nem. Ez megnyugtat. De azért jó lett volna beszélgetni egy kicsit.

Ha jó sokat vár az ember, hosszú hónapokig, míg elmúlik a tél és a tavasz, akkor egyszer csak elérkezik az a hajnal. Tejesládák vonzolódnak a közért elé, zsiborogni kezd a vérem. Csavargok ide-oda, leülök egy étteremben a kurvák közé, hátha így veszem el a szüzességem, kurvaként, egy pincér kidob, Te nem vagy idevaló! megyek tovább, a csövesek közé, de egy pasi onnan is továbbbúz, Menj haza anyádhoz! mintha jel volna a homlokomon. Ha megvernek, akkor se nagyon. Megvédenek a cigányoktól a cigányok.

Fölrobbantottak egy zsinagógát Párizsban. Anyu meg van rémülve, engem nem érdekel, de azért írok egy verset, az első versem, ami nem rólam szól. Beviszem az Új Élet szerkesztőségébe, ahol elirányítanak egy lepusztult terembe, odakint, ha jól emlékszem, tábla lóg, belépni életveszélyes, az épület állapota miatt. Ősz hajú Költő tévedt be a terembe, valami író-olvasó találkozóra. Kicsit szórakozott, olyan, mint egy melegszívű idegen. Mesél a háborúról az öregasszonyoknak.

(Anyu is szokott a háborúról, de az ő történetei mindig jóra végződnek, az a lényeg, hogy anyuval nem történt semmi... semmi helyrehozhatatlan.)

– A mai fiatalokat már nem érdekli a zsidóságuk – néz rám a Költő.

A konziban, a vécében összebratyiztam egy másodikos lánnyal. Mély lélegzettel szívtuk a szofit, fölfénylett bennünk a nikotin. Az osztályban mostanában nem szólok senkihez. Mindenkinek van időnként fellépése, csak nekem nincs.

Nézem az arcom a csabai tükörben, átható, zöld a tekintetem.

A dohos vályogházba lopódzó fények mind az arcomra fókuszálnak, erőteljes állcsontomra, széles járomcsontomra és a gyűlölt bütyökre az orrnyergem alatt. Római orr.

Nagyanyám kötelességtudóan neveli a parasztmuskátlikat vasláncon lelógó ládikákban a csabai verandánkon. Irigylem a nagyit, mert öreg.

Egyszer csak megpróbálom. Elmondom apunak, hogy attól félek, homoszexuális vagyok. Apu megnyugtat, hogy nem vagyok az. Szeretne megnyugtatni. Mintha ő jobban ismerne, mint én magamat.

A szüleim szexológushoz akarnak vinni. Az orvosomban már nem bízik anyu. Nem megy a szex. Próbálgatom a fiúkat, egyiket a másik után, a hü-

velyem olyan, mint egy átjáróház, olyan lenne, ha nem szorulna össze görcsösen, de hiába szeretném, akarom, nem enged be senkit se.

Nem bírom elviselni a klasszikus zenét, Beethoven hegedűversenyét, az érzelmeket. Egy ideje így vagyok.

Éjjelente összeszorítom és elernyesztem a combjaim, egyre gyorsabban, jó érzés, képzeletemben kisfiúk szurkálnak injekciós tűvel, kövekkel dobálnak, röhög a bajszos meztelenségemen, összeszorulnak és elernyednek a combjaim, pulzál bennem a szégyen, míg meg nem könnyebbülök.

A szüleim finom iróniával beszélnek a homoszexuálisokról. Apu többször elmeséli a gyerekkori sztorijait, amikből kitűnik, hogy ő tökéletesen heteró. Némiképp büszke erre. Nem akarom többet zavarba hozni azzal, hogy velem mi van.

Ha depis vagyok, akkor jobban vonzanak a lányok, legszívesebben beléjük bújnák, hogy magzat legyek újra. Ha szorongva nézek a Krizsi szemébe, azt mondja, fiú kell nekem, azért nézek így rá... Nem! Ő, a Krizsi kell nekem!

Olyan, mint egy kobold, a fiú, sötéten csillogó szeme, kusza vonásai, hosszú orra, érzékeny szája. Közel kerülök hozzá, nagyon közel. A dzsessz vagy a pálinka teszi, amiből csak ő ivott. Jó érzés a fájdalom, ahogy óvatosan belém hatol, megvárja, míg szóhoz jutok, enged beszélni, a félhomályban kiabálni... Nem, nem, ezt nem akarom! Aztán már bánom, hogy elenged, pirosan dereng a szemhéjamon át a lakás, a könyvek barnán bújnak össze a falon. Asszonypajtásnak nevez a fiú, azt morogja, hogy nem történt velem semmi. A könyvek mindjárt kiszakítják a falakat... mi lesz, ha végképp elenged, taxit hív, odakint a havas tölgyek közt egy ezüstfenyő, rádobva szaloncukrok, karácsonyfadíszek. (Talán a fiú sem tudja, mit is kezdjen a karácsonnyal.) Útközben a taxiban fogja a kezem, átrepülünk a Duna felett a Gresham-palota felé... a kalapos fiúra gondolok és a szoborlányra, egy távoli elhagyatott, romos zsinagógára.

Nélküle szétesem, nélküle nem megy ez az egész. Nélküle megint vonzani kezdenek a lányok.

Elköltöttem otthonról. Rohangálok az autók között az újságokkal, minden ötforintostól, minden tízestől, amit kapok, értékesebbnek érzem magam. Az albérletemben egy ágy vár és egy lavór, a kertben van egy csap, onnan hozom a vizet. Jobb ez így, nem is tudom, mikor aludtam utoljára ilyen mélyen.

Depis vagyok megint. Kitakarítom még egyszer utoljára a faházikóban a szobám, és hazamegyek.

Hat hónap múlva egyszer csak úgy érzem, repülök. Nem vettem be semmit, a szervezetem termeli a narkotikumot. Fekszem az ágyamon, mindjárt föllebbenek, vonzanak a nagy-nagy üres terek, a csillagok... Nem akarom, de vonz a hold... mintha elengedne a Föld... megkérem a Fület, a jelenlegi barátomat, hogy üljön rám.

Zavar, hogy fiatalabb nálam. De van valami megnyugtató abban, hogy semmit se csinál. Sötét haja, piszkos farmere egybeolvad a homállyal. Káemkás, mindig ráér. Csak túlságosan őszinte.

Abban igaza van, hogy a lányokat általában megerőszkolják, a fiúkat megverik, nem állhat le emiatt az élet.

Anyám mindenkit ismert a klasszikusok közül, és a kortársakat is emésztette. Ismételten nekifeszült Tandori madaras verseinek. Anyu vonzó volt, így ötvenesen, a gondolatai szenvedélyesen indáztak az én némaságom mellett, ha meg akartam szólalni, észre se vette. A mellei nagyobbak, mint az én ijedt kamasz melleim, a csípője sokkal szélesebb, mint az én fiús csípőm. Anyu lehasznált ruhákat hord, apu havonta befesti anyu haját, aki hisztizik olyankor, hogy vigyázz, leégeted! Anyu meztelenül rohangál, ha veszekszünk, fuldokol a nyitott ablaknál. Még mindig gyönyörű nő. Fűli sokat beszélget mostanában az anyuval versekről, sokszor találom őket otthon a nagyszobában a félhomályban, összebújva.

Véletlenül találkoztunk össze az utcán. Emlékezett rám a Költő. Most valahogy fiatalosabb volt, vidámabb, mint az Új Élet író-olvasó találkozásán. Elmagyarázta, hol található a kis lakása.

Kíváncsi voltam, meg ideges. Be akartam hozni sokéves lemaradásom, gyorsan mindent el akartam olvasni, ami a könyvespolcainkon található. Lekaptam Thomas Mannt, Proustot, József Attilát, Radnótit...

Anyu nevetett, hogy hagyjam a könyveket, ha fölmegyek a Költőhöz, őt nem a műveltségem fogja érdekelni.

– Kik a kedvencei? – kérdezte a Költő.

– József Attila, Pap Károly... hebegem, Thomas Mann...

A Költő összerázkódik. – Maga nem sokat olvas. De miből él?

– Takarítok a patyolatban, 1800-ért. A konziból kirúgtak, még régen.

– Maga nem olyan régi – udvarol a Költő. – De hogy tud ekkorকা fizetésből megélni?

Nem szólok semmit. Klasszikus bútorok, olajfestmények mindenütt, mint Nagykám kápolnájában, a nagy zöld bársonyfüggönyök behúzva, egyedül lakik itt a Költő. Pezsgőt hoz, belekóstolok, rám szól, igyad meg! Elvörösödöm, belekóstolok újra, a Költő szigorúan biztat, belereszket a szemüvege, idd ki a poharad! Nem engedelmeskedem, ez egyre kínosabb, egyre inkább összegubóckodom a székemen, a Költő megcélozza a szám, messziről lecsap, csukott szájjal csókol és elenged, megint csókol, csöndben dulakodunk, kirobbanok a folyosóra, az ajtó nem nyílik, pánikba esem, ő kinyitja nekem, nem várom meg a liftet, lerohanok kilenc emeletet, rohanok végig az alagútban, át a hídon.

Néha azon gondolkodom, hogy a hangok véletlen találkozása miért hozza létre azt a dallamot. A sok-sok jellegtelen, felejthető dallam után megszólal a hangoknak az a láncolata. Mért fontos nekem az a dallam, mi hozta létre? Miféle matematika? Kiszámíthatatlan, megfejthetetlen moll dallam.

Nem lehetek objektív. Mesterkélts és hideg. Mutogatja őket anyu. Felolvassa az egyiket, ami nemrég jelent meg. Anyu szerint az derül ki a versből, hogy a Költő el van keseredve miattam. Egy kurváról szól a vers.

Fűli egyik éjjel nálunk aludt a szobámban. Zavarban van. Magyarázgatja, hogy sokkal nagyobbra nő a farka, ha egyedül van. Anyu másnap reggel tajtékozott, mert felemás zoknit vettem föl. Hundertwasser is felemás zoknit hord. Fűli nem érti, mi a baja anyunak. Én sejttem.

A szüleim a híradót nézik. Egy félig elrágott szendvics van a dohányzóasztalon, ami nálunk az étkezőasztal. Újsághalom a tévé asztala alatt. Inkább

csak apu olvassa az újságokat. A képernyőből áradó kékes fény és egy állólámpa fénye keveredik a szobában. Minden hír érdeklí aput. Akárhányszor meghallgatja ugyanazt a hírt, hátha valamit másképp mondanak be. Számítanak a hangsúlyok. A szórend. Kádár János nyíltan, derűsen mosolyog rám a képernyőről.

Az apám mindig feszült egy kicsit, mint aki bujkál. Talán a visszarendeződéstől tart. A dolgok néha szeretnének visszarendeződni. A múltnak vonzása van.

A kád fölött kék és világoskék csempék váltakoznak. Az egyik megrepedt. A másikban finom hajszálrepedések. A harmadik eleve más, mint a többi, mint a van rajta, alig észlelhető, mintha csipkét festettek volna rá. A plafonon beázásnyomok. Csöppek gyöngyöznek a plafon meszes felületén. Hatalmas a fürdőszobánk, úri fürdő volt valaha. Amikor annak idején kitelepítették a ház urait, háromfelé osztották a lakásukat. A miénk lett a fürdőszobás rész. Itt-ott lepattogzott a festék a vízvezetékcsövekről, melyek éppen két nő beszélgetését közvetítik. Beszélgetnek valamelyik emeleten. Otthagyták a férjeiket, és most lazítanak. Torzítják a csövek a hangjukat, meleg a hangjuk, néha érdes. Furán eltorzult szavaik a szívembe jutnak. Örülnek egymásnak, csak úgy.

Lipi az anyu legújabb barátnője. Idegesít a sminkje, álarcot hord, harci díszeket. Hol anyu, hol a Lipi próbál rábeszélni a Költőre. A költők értenek a nőkhöz. Ezt anyu mondta. A Költőnek mindenki szélesre tárná az ajtaját. Ezt meg Lipi mondta, azt hiszem.

Egyenesen megyek előre, nem kerülöm ki a pocsolyákat, autók húznak el mellett, rám fröccsen a sár. A házak szinte összeérnek odafönt, alig látszik az égbolt, vigyázat, omlásveszély! Egy férfi szorosán a falnál áll, összekeveredik a vizelete az esővízzel. Errefelé nincsenek utcai vécék. Az utcánkából itt is, ott is kőlépcsők vezetnek lefelé. Rácsok a mélyben. Az ereszcatornából ömlik a víz, belelépek, érzem a zubogást. Itt minden lefelé vezet a tekintet. Kicsi, színes boltocskák a mélyben, kocsmák, kívülről zűrösnek tűnő műhelyek.

Nagynak meghalt egy barátnője. Jövünk, megyünk. Írta nekem nagy egy levelezőlapon gyerekes betűivel Csabáról.

Füli mostanában odafigyel rám, nemrég még színházba is elvitt. Innen is, onnan is ránk mosolyogtak a nézők, azt hiszem, helyesek vagyunk együtt. A darab a tizenkilencedik században játszódott, a feleség öngyilkos lett, a férj tépelődött, a férj szerelme is. Nem lehettek egymáséi, annyira bántotta őket a lelkiismeret.

Füli tiszteletben tart. Ilyen katolikus módra kimondottan tetszik neki, hogy azt nem akarom.

A Költő kisregényében varázslatos dolgok történnek. Valami azt súgja, hogy a Költő varázsló.

Fölkapcsolom a villanyt, vibrálnak a hólyagos falak, éjfél felé járhat. Jelenleg a hall a szobám, tényleg olyan, mintha egy hal gyomrában lennék. Zavar a tükör az ágyam fölött meg vonz is. Tátott szájjal bámulok belé, a torkom fekete úr.

Kiosontam a lakásból, a hangvillám zsebre dugtam, és elbandukoltam a Bem rakpartra.

A második emeleten egy szakállas pali mutogatott valamit a nézőközönségnek. Az az érzésem, mintha egy szülői értekezletre csöppentem volna be. Neonok világítanak. Dugig van a terem, fél fenékkal ülök egy radiátoron az ablak mellett. A szakállas feldúltan magyaráz. Szeme tűzben ég, mint a prófétáké.

Pisszenés se hallatszik, csak én pöcögtem a hangvillám. Évszámok cikáznak a fejemben, varázslatos összefüggések világosodnak és hunynak ki, vastagodik a jég, nemsokára robban a világ.

Kinek mi köze ahhoz, hogy mi lefeküdtünk egymással? Mondja a Költő. Sokáig nem akarom elhinni, hogy megtörtént. Mintha műtőben lennék. Mintha lidokaininjekciót szúrtak volna belém. Teljesen érzéketlen a testem. Mintha elaludt volna a hóban.

A hálófülke egyetlen bútora a franciaágy, amin fekszünk. Olajfestmény lóg a falon, egy meztelen nőt ábrázol, valószínűtlenül kék mandulavágású a szeme.

Följössz máskor is? kérdezi a Költő.

Hát persze. Felelem udvariasan.

*

Vonzani kezdenek a Költő családtagjai, és ettől vonzóbbnak érzem a Költőt is. A feleségével külön élnek minden szempontból, de valami azért nem stimmel ezzel. Engem úgy mutatott be a feleségének meg a fiának, mint egy kislányt, aki írt egy jó novellát.

80

A Költő feleségének meglepően mély a hangja, megvastagodtak a cigitől a hangszálai. Őt követem feltűnés nélkül mindenhová a fia házibuliján. Lénye valahogy ott van mindenütt, bódító illatokat árasztanak a vén könyvek, az asszony szinte láthatatlan, vagy igyekszik azzá válni a buli alatt. De ott van az ódon sötétbarna bútorokban, a parketta ragyogásában, a szakadozott gerincű héber könyvekben. Néha meghallom mélységes mély hangját. Beleolvasok a könyvekbe, nyomozok valami után. Nem érdekel itt senki, csak ő. Izgatott vagyok és szabad, egyedül táncolok, indázó mozdulatokkal. A feleség odajön hozzám, mikor hazaindulok. Nem is értem, mit mond, jobban figyelek, egy titkos kertről beszél, hogy létezik valahol...

A Költő szinte könyörög, hogy Singert olvassak. Kiráz a hideg a dibukjaitól, a lilitjeitől, a pogromokról írt véres összefoglalóitól. Egyszer majdnem megvettem anyunak karácsonyra.

Most mégis olvasom a Költőnek Singert, mert rossz a szeme, a hálófülkében olvasok a meztelen, valószínűtlenül kék szemű nő alatt. A gettó lányában, Sosában magamra ismerek, a saját idegbajomra. Ha a Költőnek olvasok, egyszerre érezni kezdem Singert, halványan emlékezni kezdek mindarra, amit valaha olvastam.

Megkérdezem a Költőt, mi lenne, ha nem feküdnénk le, csak olvasnánk. Ezt így nem akarja. Másnap hiába hívom a házunk előtti utcai fülkéből, nem veszi fel, vagy foglalt, foglalt, foglalt. Egy hét múlva tudom csak elérni. Fölmegek hozzá újra. Kezdek belejönni a szexbe, azt mondja a Költő, hogy olyan laza vagyok, mint egy állat.

Mindig a hálófülkében vagyunk. Szinte nem is látom ruhában a Költőt.

Szeretkezünk a valószínűtlenül kék szemű hölgy alatt, a Költő felkiált, a szomszéd átkopog. Én vagyok fölül, nem mozdulok. Nem akarom folytatni. Unom a hálófülkét, elegendő van a Költő mesterkélt önmarcangolásából szex után.

Nem mozdulok, a Költő nógat, csináld, szívem, csináld!

Füli nagyon lefogyott. A versei megváltoztak. Azelőtt egyszerű dolgokról írt. Jó érzések voltak a verseiben. Csak úgy odavetette őket a papírra. (Lipi azt mondja, nem szép, de jó pasi volna, ha nem lenne szűziesen lányos.) Szeme két gesztenye, kedves nagy orra van, puha szája... nagy lakli kölyök, de most természetellenesen sovány.

Mintegy mellékesen kiböki, hogy öngyilkos lett.

A spaletták között nézem az utcát, Füli átvág az úttesten, aztán már nincs ott, csak az autók.

Kilesek a spaletták közötti résen. A szemközti ablak redőnye dereng. Csengetnek. Anyu is, én is tudjuk, hogy a Lipi az. A homályban megbújnak a könyvek a falon, zabkása maradványai a dohányzóasztalon, egy tányéron lekvárdarab, dermedt, mint a megalvadt vér. Lipi újra csönget. Összevillan a szemünk anyuval. Összegyűrt papírt feszíték a csöngőbe.

Fél évekre eltűnök a Költő életéből, mert depisen szégyellem magam elötte. Telefonunk nincs, a címemet nem tudja. Az orvosomnak ez nem tetszik. Ezt nem lehet így csinálni, ott fogja hagyni magát!

Végül is valamelyik este telefonálok egy utcai fülkéből, a Költő fölhív magához, gyere, gyere szívem. Fehér kihajtott ingében valahogy fiatalabb, mint én. Megkérdi, sokat szenvedek-e. Birtokba veszi csontsovány testem.

Hajnalban fagyos szorongásra ébredek, kilopódzom a lakásból, gyalogolok az alagútban, az Erzsébet hídon, végig a Rákóczi, nagy ritkán elhúz mellettem egy autó.

Szeretkezés közben eljátszom a gondolattal, hogy én vagyok a megmentője. A Duna felőli kis szobában egy óriási zöldülő bronzmenóra áll, az anyja sírjára készült, de aztán meggondolta magát a Költő. Dokumentumokat olvas a holokausztról, kötelességének érzi, hogy minden dokumentumfilmet megnézzem ezzel kapcsolatban. Kezembe ad egy iratcsomót a nyilasokról, Nidosi büntetőszobáiról, rám szól, hogy olvassam.

A Költő lakása olyan, mint egy síremlék. A szomorúlakás. Itt is, ott is egy öregasszony néz rám az olajképekről. A Költő sokat mesél az anyjáról. Kis mamám, mondja időnként. Kimegyünk a temetőbe, álldogálunk az anyja sírjánál, aztán egy étteremben megebédelünk. Mikor kikönyörgöm, hogy moziba vigyen, a nürnbergi pert adják. Hullák, hullák, hullák, mindenütt. Meg akarom fogni a Költő kezét, de nem hagyja.

Egyszer csak elmondom neki, hogy a nagyapám nyilas volt, és szőke, mint én. Már nem emlékszem, hogy kitől tudom. Vagyis a nagytól, igen, mikor odaadta a szentantalkás amulettjét, akkor mondta. A Költő bólogat. Ő már semmin nem csodálkozik. De néha azért látom a szemében a gyanakvást. Mintha megloptam volna.

Thomas Mannt is olvasom a hálófülkében, ahogy Jákob gyászolja a fiát. A Költő lehunyja a szemét, lány, lányos arcvonásai ellazulnak, ráncai kisimulnak, elernyed az egész ember.

Focizik a hegytetőn, én futok körbe-körbe a pálya körüli salakos futópályán, az égen pontnyi repülő hűz csíkot, ha egy gyerek kinéz az ablakán, talán látja, hogy keringek a Költő körül. Megállok, őt nézem, nagy pocakjával rohangál, cselez az indulatos férfiak között, vezeti a labdát... Nézni is rossz, jegyzi meg valaki a közelemben.

A labda az orrom elé pattan egy ráccsal körülvett pályáról. Hagyom, hogy pattogjon, aztán célzok és rúgok, a labda átível a rácson.

A Költő és a felesége már régóta külön utakon járnak. A barátaik, a tisztelőik furcsán néznek rám. Egyikük nemrég megjegyezte, ha én zsidó vagyok, akkor ő meg a római pápa.

A nap vörös fénybe vonja a sárga házakat, a Tabánt, a hidakat, a Dunát, a robusztus bronzmenórát, lángol az alkonyatban a műteremlakás, a költő fémállványán, amin a verseit írja, izzik a nap.

A fürdőszobában, a kádban áll, szigorúan, szenvedéllyel néz engem bozontos, hófehér szemöldöke alól. Mezítelen, vén proféta.

Kötelességtudóan megölelem vizes testét, beküld a hálófülkébe. Odaadom magam akkor is, ha taszít, mintha nem volna akaratom. Hideg józan szemmel szemlélem a viharát, báb vagyok, ide-oda rángat az ágyon, kamaszfiúvá válik, aki a kurvákhoz ment, a kurvák nem hagyták magukat megcsókolni, én se. A kurvák nem élveztek, én se. De valahogy mégis laza vagyok, szinte mindent hagyok.

Szeretkezés után iszonyodott a nőktől, legszívesebben lerúgta volna őket az ágyról. A feleségét is. Engem nem. Ezt gyakran elmondja nekem, mint egy verset.

Két könyvespolc között egy festményről egy emberszemű tehén engem néz.

Hányat vettél be? kérdezi magára erőltetett nyugalommal a telefonba a Költő. A készüléket kihangosítja, ki akarok menni, de nem engedi, megszorítja a kezem. Hány eunoktint vettél be? Fiacskám, ne engedd aludni a mamát, míg meg nem mondja. Béci, nyögd már ki, hányat vett be a mama.

– Nem tudom, hagyjál! – betölti a teret a feleség érdes, szürke hangja, fagyos, régi-régi hang. Az íróasztalon halomban állnak a dokumentumok a holokausztról. A bronzmenóra a kisszobában növekedni kezd, áttöri a falat, meggyulladnak benne a gyertyák az alkonyati fénytől, véreznek a falak. Hányat vettél be, visszhangzik mindenfelé: Wie viele?! Wie viele?!

A Költő mindig ideges. Hunyorog, tikkell. Néha üvölt a semmiért. De ha a háborúról mesél, olyankor nyugalom árad belőle.

Ritkán találkozunk, szinte képtelenség elérni, foglalt, foglalt, vagy csak kicsöng a telefonja. Az orvosom azt mondja, inkább találkozunk ritkábban, de ne hívogassam.

Olvasom a Költőnek Jákob gyászát. A férfi elnyúlik az ágyon, a hálófülkében, derűssé válnak a vonásai, félig alvó arca sugárzik. Jákob, a pásztor, az üzletelő, a furfangos egyszer csak jajveszékélő, önmagából kifordult hisztérikus öregember lesz.

Jákob megszagatja a ruháját, minden egyes rongyát, és végül ott áll pőrén a máskor szemérmes öregember. Jákob szórja a hajára, szakállára és

vállára a hamut, testét újra és újra bemocskolja a hamuval, mely verejtékel és könnyel keveredett, a bőrért egy téglával vakarja, mintha kelésekkel volna tele. Olyan ismerős ez.

Karcsú lépcső kereng a magasba. Klimt-képek a falakon, könnyű a székem, lebeg, sárga, zöld fények hullnak ránk, pincér suhan a szőnyegen, a távolban halk zene, a kurva átellenben kanalazza a tejszínhabos sárgadinnyét, közben forgatja a Költő legújabb könyvét, úgy emlékszem, kék a bársonya, a bársonykötése. Húsos karjai és a mellei rengnek, kacskaringózva kacag a nő, én mindent, de mindent elmondok magának magamról. Mindent, de mindent, és a Költőre kacsint. A Költő feszeng, szemüvege elhomályosodik. A nő mellett ülő elegáns strici engem méreget.

Szeretné, hogy szexis harisnyát hordjak, combfixet. Zoknisnak csúfol. Szeretné, hogy leborotváljam a szőröm mindenhol. A francia nők így tesznek, biztatgat. De ezekhez a rafinériákhoz nincs kedvem. A szomszédasszonya miatt újabban nem mehetek fel hozzá. A szomszédja féltékeny rám. Éjjel elvisz a Költő egy ruhaszalomba, fölgyújtja a villanyt, behúz a próbafülkébe, a függöny mögé, tükrök között szeretkezünk.

Anyám, ha elutazik szanatóriumba vagy Csabára vagy nyaralásba, magával viszi a Költő feleségének könyvét. Mindig kedvelte az ellenségeimet. Azt akarom, hogy elvegyen a Költő. Ez most mindennél fontosabb! Most akarom. Nem jövőre, nem akkor, ha terhes leszek.

Néha női bajaim vannak. Gyulladások, fertőzések. A kúrák alatt tilos a szex. A Költő azt mondja, így is szeret.

Hol az orvosok, hol a Költő bajlódik a nemi szervemmel. Irigálás, kúpok, kenőcsök, szex, vizsgálat, irigálás, kúpok, kenőcsök, szex, vizsgálat. Volta-képp folyton a punciddal vagy elfoglalva – poénkodik a Költő.

Az utcán nem foghatom meg a kezét. A járókelőkre tekintettel kell lenni, hogy mit szólnak. A Költő közéleti ember. Egyszer csak egy velem egykorú lány szitkokat szór ránk. Téged se venne el ez a vénember!

Olvasom a feleség verseit, nyomozok valami után. Olyan, mint az anyám. De anyám lelke kevert színekből áll. A feleség színei tiszták. Kék, halványpiros, tűzpiros és fekete, egyre feketébb. Álomban az ölemben tartom, mint egy kisbabát.

Régről, gyerekkoromból ismerem a feleség verseit, legalábbis úgy tűnik. Jottányit se lehet elvenni belőlük vagy hozzátenni. Anyám a golyóstollával mégis húz belőlük.

Egy kazettát hallgatok otthon, a Költőtől kértem el. Beszélgetnek a feleség gyerekkoráról, a háborúról. A feleség néha megszívja a cigijét, hallom a gyufa sercenését.

A Költő hangja lágy, jóval magasabb fekvésben beszél, mint a felesége, egyenletes, nyugodt, pontosan fogalmazott, tökéletesen fölépített mondatokban kérdez. A felesége hangja néha elcsuklik, máskor átlelkesül, majd elakad, hol nekifut egy mondatnak, hol csak egy szót, egy szótöredéket mond, vagy csak sóhajt. Az egész olyan eleven, a boldogság és a fájdalom csapongásait érzem. Hallgatom, míg ki nem nyúlik a hangszalag.

Depis vagyok megint. Nem kapok antidepresszánst, az orvosom attól fél, hogy fölpörgök. Újabban korrigálok egy elsősorban vidékieknek szóló lapot.

Ez jó munka, csak nagyon lassú vagyok. Tiszteletdíjat kapok minden héten, vagyis nem vagyok bejelentve. A Költővel találkozgatok. Ha belém hatol, egész testem összeszorul a fájdalomtól, a Költő talán azt hiszi, azért jajgatok, mert jó. Nem hagyja abba, míg el nem élvez. Napokig sajog odabent.

Nem tud beszélni. Talán gondolkodni se. A Költő arra gyanakszik, hogy a felesége agyával történt valami. Meghalt valaki, aki fontos volt neki.

Piros könyvek körül nyüzsgünk a Krisztinán a Költő fiával. Néhányan azt hiszik, tesók vagyunk. A Költő a mögöttünk álló bérháznak támaszkodik, a sárga, rücskös falnak. Belülről támadja a rendszert, amiben élünk. Egy feltalálóról szól a könyve. Átforrósodnak a laminált könyvek a napsütésben, egyre sárgábbak a házak.

Egyszer csak megáll előttem a felesége.

Elmondom neki, hogy én minden lehetséges vevőnek a könyvről mesélek, a másod-harmadfokú égési sérülésről, a fájdalomról, és a feltalált szer kedvező hatásáról, a megváltásról, amit ad. Balesetekről beszélek az embereknek, lángokról, sebekről. Figyelmesen meghallgatnak, esetleg beszélnek a saját bajaikról is, aztán vásárlás nélkül továbbmennek. Szóval nem megy az üzlet.

– A fiad csak annyit mond neked: Ez jó könyv! El kell olvasni! Érdemes megvenni!

És veszik tőle, mint a cukrot.

Amúgy a nyomdában megcserélték a színeket. A címbetűket szedték aranyból, és az egész könyv piros. Bár nekem így jobban tetszik.

– Szinte éget – mondja az asszony.

84

Apu, anyu és néha én is mostanában zsúfolt lakásokba járunk, olyan ez, mintha buliznánk, csak sokkal izgatottabbak az emberek. Vágni lehet a füstöt a kis rendetlen, könyvekkel megrakott lakásokban, anyu kétszer rosszul is lett a füsttől... Lassan magába roskad a rendszer, melyben felnőttem. Ami ebben az egészben számomra igazán fontos, az az, hogy a húsz éve beadott telefonkérelmünket egyszer csak elfogadták. A változás megtestesítője számomra egy libafos színű műanyag készülék. (Apu szerint lehet, hogy lehallgatják.)

Anyu hosszan beszélget a Költővel a telefonban, nevetgél, elmélyíti a hangját.

Mikor depis vagyok, a telefont lehalkítom, hogy ne csörögjön. Apu ki tudna futni a világból, ha észreveszi. A telefon nélkülözhetetlen részévé vált az életének. Mióta kikiáltották a köztársaságot, rengeteget beszél a telefonban, néha brummogva énekel.

A Költő egyre jobb verseket ír. De szörnyűségekről ír. Izraelben, a Jad Vamben egyszer csak fölördít: Fölrobbantam Németországot!

Átadja a kagylót nekem anyu. Mesterkéltén magas a telefonban a Költő hangja. – A feleségem ragaszkodik ahhoz, hogy elgyere a klubba. Itt áll mellettem.

– Nincs mit fölvennem – dadogom. – A feleségem azt mondja, ő is csak egy farmerruhát kapott föl. Gyere csak, gyere.

A klub tele van művészekkel és pénzeszsákokkal. Nagy a zaj. Eszem néhány kolbászos szendvicset, kólát iszom rá. Csokitorta is van. Már menni

készülök, mikor a feleség keze kinyúl valahonnan, megragadja a kezem, és magához húz. Köddé válik a nyüzsgés, a zaj, mintha burában ülnénk az embertömeg közepén.

– Nekem már csak ez a szeretőm – nyomja el a cigijét a feleség, nézem, ahogy a parázs lassan kihuny. Aztán megint zaj van.

– Szia, te drága! – körülölelt a feleség hangja, mikor fölhívtam. – Te édes! Te kis aranyos! Te drága!

Nagy a hó errefelé, és egyre növekszik. Betakarja a házakat, a kerteket, odabent ropog a kandallóban a tűz, nincs kandalló, mégis látom a lángját, mackóban fogad a feleség, kissé hűvösen. Gyanakodva méregetjük egymást, mint a sivatagi állatok. Vastag, súlyos, ősóreg könyvek a barna polcokon, nem tudom, mit rejtenek, héber szöveg. A pokróccal letakart ágy fölött festmény lóg, egy férfi és egy nő arca összeér, az íróasztal, mint egy csillogó szarvasbogár, emlékeztet valamire... rajta régi típusú írógép.

– Kérsz tejet? – kérdezi somolyogva a feleség. Süti is van, apró minyonok. Ő csak ül az ágyán, nem eszik. Fölparázsluk a cigije, megcsap a mogyorószagú füst, egymást szüntelenül követik a vörösen parázsló cigik.

Lassan elernyedek, beszélek, beszélek, hirtelen rendkívül fontossá válik mindaz, ami valaha megtörtént velem.

Az asszony közbeszól: – Jó sok mindenből gyúrtak téged össze. Mikor is születted?

– Hatvannégyben.

– A fiam is akkor!

Kínál a sütiből, nem kérek. Ráteszi a kezemre a kezét: – Furcsa az élet. – Fölnézek rá, csak nézzük egymást.

Az asszony ledől az ágyra. Csend van, csak a félig szítt cigi serceg a hamutálban.

Beszélni kezdek arról, hogy milyen fontos nekem a női identitásom.

Hirtelen fölül az ágyon. Megigazítja sötét kontyát. – Menned kell! – mondja határozottan. – Késő van.

Megyek a mosdóba, keresem a táskám, közben a fia betoppan.

Elindulunk egymás felé az asszonnyal, összeölelkezünk, elveszek ebben az ölelésben.

Hetek óta nem mentem föl a Költőhöz.

Többször fölsétálok aへgyre, mikor nincs otthon az asszony fia, de nem merek becsöngetni. Egyre nagyobb a hó odafönt, a szürke latyak idelent.

Nappal többnyire félálomban vagyok. A munkahelyemen gyorsan és felületesen dolgozom. Otthon nekidőlök a fürdőszobában a beépített szekrény ajtajának. Simogatom az ajtót.

A Költő valahogy mégiscsak fölcsal magához, a segítségem kéri egy hosszú-hosszú vershez. Dolgozunk a nagyszobában. Csörög a telefon, a feleség az. A Költő kihangosítja. Nevetgélnek kissé cinikusan, pletykálnak irodalmárokról, egy nagy ágyról, már nem tudom, kiről, miről, csak álmoságot érzek, és valami megmagyarázhatatlan csalódást.

Laposakat pislogok, a Költő hív, hogy dőljünk le kicsit aludni. Ledőlök a hálófülkében az esti homályban. Az, hogy ő rám fekszik, nem lényeges. Hir-

telen látni kezdem az asszonyt, olyan élénk a tekintete, mintha ott lenne. Megnyílok, mélyen befogadom a Költőt, még soha nem adtam át magam így, mintha részeg volnék. A feleség ott van a közelünkben némán és láthatatlanul, mozdulataink belévíllannak.

Mostanában sokat ücsörgök a hallban. Nem mozdulok ki, csak melóba. Itt a hallban nincs senki, szürkék és hólyagosak a falak, a kamra innen nyílik, minden kacatunkat oda hordjuk, alig tudom kinyitni az ajtaját. Egyik nap fölhív a Költő egy pártkonferenciáról. Megkérdem, mi van a feleségével. Azt válaszolja, hogy jól van, föl van dobva, kicsit pörög, aztán hozzát teszi, hogy a felesége a szerelemről ír. Elakad a lélegzetem, érzem, ahogy ver a szívem. Leteszem a kagylót. Körülnézek, nézem a csupasz falakat, csak egy tükör lóg a heverő fölött. A tükör mélyén kertet látok, olyan fényes, hogy kivehetetlenek a fák a virágok. Eszembe jut, hogy egy ideje nem jött meg a menzeszem. Valaki készülődik odabent. Furcsa fogantatás.

(Néha azon gondolkodom, lehet-e igazságtalan az emlékezet.

Nem tudok gyászolni. Se a feleség nincs már, se a Költő. A feleséggel azért el-elbeszélgetek... tulajdonképpen mindig ott van velem. A könyvei is ott sorakoznak a polcomon. A Költőt nem találom. Nincs nyoma sem. Eltemethetik-e a rossz emlékek a jót? Egyedül vagyok a szöveggel. Megint elakadtam.)

Szerzőink könyvei

